

A közívű ember

Hol volt, hol nem volt, hetedhét országon túl, volt egyszer egy szegény asszony, s annak volt három szép fia.

Azt mondják a legények, hogy ők elmennek, s más országból hoznak maguknak feleséget, mert ott a faluban nem tetszik egy se. Hát ahogy mennek, mendegélnek, egy nagy erdőn vitt keresztül az útjuk. Láttak egy kicsi házikót, s oda bementek.

– Adjon isten, öregapánk! – mondták a legények. – Adna-e szállást nekünk az éjszakára?

– Adok én szívesen.

Megháltak ott a legények, s reggel azt mondja nekik az öreg:

– Halljátok-e, erre visz az utatok, s erre is kell visszajöjjetek. S amiért szállást adtam, annak fejében azt kérem, hogy nekem is hozzatok egy szép leányt feleségül!

Gondolta magában a három legény, hogy hát minek ennek az öregnek a szép hajadon, amikor még csoszogni is alig tud. S úgy magukban kikacagták.

Na el is mentek a legények más országba, s a királyhoz elszegődtek. A királynak volt három igen szép leánya. A legények szolgáltak, harcoltak, s úgy megszerette a király őket, hogy a három leányát a három legénynek adta feleségül.

Nagy örömmel vitték őket haza. De csakugyan azon az úton kellett keresztül-menjenek, ahol az öreg lakott. Mikor odaérnek, hát köszönnek:

– Jó napot adjon isten, öregapánk!

– Adjon isten! Jó sokáig odavoltatok! Látom, magatoknak szép leányokat hoztatok. Hát az enyém hol van?

Azt mondják a legények:

– Nem kaptunk.

– Nahát ha nem kaptatok, mind itt nekem kővé változtatok! Csak egyetlenegy leány marad meg nekem feleségnek.

Ahogy ezt kimondta, abban a pillanatban a három legény s a két leány kővé változott. Egy leány maradott meg, s azt ott tartotta magánál. Sepregetett, főzött, sírt a leány.

Egyszer az öregnek erőst jó kedve vót. Azt mondja neki a leány:

– Öregapókám, mért változtattad őket kővé?

– Mert az én szívem is kőből van.

– Hát hol van a te kőszíved?

– Ott van az ágyterítőben!

Az öregember elment, bolyongott az erdőben. A leány szedett egy csomó virágot, s font egy igen szép koszorút, s reátette az ágyterítőre. Este, amikor hazajött az öreg, kezdett kacagni.

– Mért tetted azt a koszorút oda az ágyterítőre?

– Azért, apókám, hogy örüljön a szíved, felkoszorúztam.

Kacagta az öreg.

– Látom, jószívű leány vagy. Ugye azt gondoltad, hogy ott van a szívem. Hej, pedig nem ott van!

– Hát hol van, apóka? – könyörgött a leány neki.

– Hát idehallgass! Egy rengeteg nagyerdő közepén van egy nagy szikla, s abban a sziklában van egy madárka, s abban a madárkában van az én szívem. Aki szétveri azt a sziklát, s megfogja a madárkát, s kiveszi a szívemet belőle, akkor nekem azon nyomban visszajön a szívem.

Hej, a leány gondolkozott.

– Istenem, ki tudja ezt is megtenni?

Na eltelt sok esztendő. A szegény asszony várta haza a három fiát.

Azt hitte, már meg is haltak. Született neki megint egy fiacskája, s az már akkorára cseperedett, hogy volt vagy tizenkét esztendő.

– Édesanyám – azt mondja –, nekem nem voltak testvéreim?

Hát az asszony elpanaszolta, hogy volt neki három testvére, s azok elindultak házasodni, de többet sose tértek vissza.

– Na – azt mondja –, akkor tarisznyáljon fel engemet, s én elindulok a keresésükre!

Szegény asszony feltarisznyálta a fiát, s nagy keserves könnyhullatások között eleresztette őt is.

Hát amint megyen a legény, leült enni, s azt mondja:

– Aki éhes, az tartson velem!

Hát uram teremtem, az erdőből egy akkora nagy kos kijött! Nagy szarvai voltak.

– Te legény, hívtál, itt vagyok!

Na megvendégelte azt a nagy kost a legény. Az jóllakott, s azt mondja:

– Húzzál ki egy szórt belőlem, s ha bármilyen bajba leszel, segítségemre sietek.

Na a legény ment tovább. Hát ahogy megint leült enni, azt mondja:

– Ki van itt a közelben? Még van maradék enivalóm.
Hát odaszállott egy galambocska a vállára.
– Na gyere, egyél velem!
Amikor jóllakott a galamb, akkor azt mondja:
– Húzzál ki egy tollat a szárnyamból, s bármilyen bajban leszel, segítségedre repülök!

Ment a legény, s addig ment, hogy elérte azt a házacskát, ahol lakott a kőszívű ember.

Bekopogtatott, de nem volt otthon, csak a leány.

– Jó estét!

– Jó estét! Hol jársz erre, hol még a madár se jár?

Azt mondja a legény:

– Elindultam ország-világot járni. Hát te, hogy vagy itt egyedül ebben a házikóban?

– Nem vagyok egyedül – mondja a leány – van itt nekem egy öreg apókám, csak az erdőbe bolyong most.

S a leány akkor ott elpanaszkodta, hogy ott vannak azok a kőszobrok. Elmondta azt is, hogy kaphatná vissza az öregember a szívét.

A legény elindult a sziklához, s mikor odaért, hej, azt mondja:

– Ha itt lenne az a nagy faltörő kos, hogy széthányná nekem ezt a nagy sziklát! Hát uram teremtőm, ott teremtett a kos, s a szarvával csak kettőt-hármat döfött rajta, s szét vót a nagy szikla repesztve.

– Most csak a galamb kéne, hogy elkapja a madárkát.

Oda is repült a vállára a galamb azon nyomban, s elkapta a csőrébe a madárkát. A legény a kezébe vette, vitte hamar nagy örömmel, s hát amikor közeledett a házikóhoz, azt mondja az öregember a leánynak:

– Jaj, hallod-e, édes leányom, nem tudom, mi van velem, de olyan melegség van rajtam, s úgy ver a szívem tájéka.

Hát ahogy közeledett a legény, az öregembernek kezdtek potyogni a könnyei.

– Itt van, öregapám, meghoztam a szívét!

Az öregember mindjárt a madárka szívét betette a saját szívének helyére, s az ugyanúgy dobogott, mint azelőtt volt.

Azt mondja a leány:

– Most, öregapám, éleszd életre ezeket a kőembereket, hadd legyenek boldogok!

Életre is ébresztette őket. Megköszönték az öregembernek, s megcsókolták egymást, s hazamentek.

Nagy lakodalmat csaptak, és boldogan élnek még ma is, ha meg nem haltak.

